

Validering och evidens: Sanningen är relativ

Kvalitetsansvariga, Rainboworganisationerna: Lyft fram RQS som ett klientbaserat komplement till andra kvalitetssäkringssystem.

"I dag finns en stor flora av företag och rörelser som driver behandlingshem för den som är beroende av alkohol eller narkotika. Många kommuner betalar dyra pengar till dessa företag - utan att veta om pengarna är till någon nytta eller inte. Inga krav finns på att den metod som behandlings- eller rehabiliteringshemmet använder ska vila på vetenskaplig grund och ha någon mätbar effekt på risken för exempelvis återfall."

Citatet, som är hämtat ur en artikel skriven av regeringens missbruksutredare Gerhard Larsson har fått stor spridning genom TT. Inte mindre än 20 tidningar och tidskrifter har publicerat det. Artikeln ropar högt efter honnörorden *validering* och *evidens*. Gerhard Larsson är på jakt efter ett antal forskningsbaserade metoder som kan visa att de kan producera mätbara resultat. Vid första påseende verkar detta vara en god tanke.

DET ÄR DOCK OROANDE att Gerhard Larsson förbigår den dominerande vetenskapliga utgångspunkten att sanningen på detta område är relativ. Det som är sant för den ene, är inte alltid sant för den andre. Det är uppenbart att det är makthavarna, det vill säga kommuner, landsting och företag, som är subjekt i Gerhard Larssons värld. Vi som är föremål för de "lönsamma" insatserna, riskerar hållas kvar i en maktlös position, som en passiv objektifierad mottagare. Var finns den aktiva och personliga brukarmedverkan i missbruksutredningens (SoU 2008:4) syn på ett lyckat och dokumenterat rehabiliteringsresultat?

Vi som under årens lopp varit föremål

för missbruksbehandling har alltför sällan, om någonsin, mött en läkare, psykolog eller annan behandlingsansvarig, som har kunnat eller velat redogöra för hur och varför just deras "behandling" kommer att kunna stödja oss på vägen bort från missbruk och beroende. Delar av branschen tycks istället vila på en svajande och opålitlig grund av moralism och trendriktigt tyckande. Inom den somatiska vården är



Illustration: Malin Lindgren
www.malinlindgren.com



det en självklar sanning att vården eller rehabiliteringens framgångar är starkt förknippad med patientens egen förståelse och acceptans av föreslagna och gjorda insatser. Vilken annan klient- eller patientgrupp skulle acceptera att ställas utanför sin egen rehabilitering på samma sätt som dem med beroendeproblematik? Med största sannolikhet ingen.

Det finns nu ett system för kvalitetsbedömning av beroendevård och rehabilitering, Rainbow Quality System (RQS). RQS är ett kvalitetssäkringssystem som klientrörelsen med vetenskapliga metoder har utarbetat tillsammans med forskare på Socialhögskolan vid Lunds universitet. RQS består av ett *dokumentationssystem*, *kollegiegranskning* och *utbildning*. Det är ett system för att mäta såväl individuella behandlingsresultat som rehabiliterande enheters behandlingskvalitet. RQS bygger på ett brukarperspektiv som ser framåt. Utgångspunkten är; vad vill du med ditt liv från och med idag och framåt? Det är en befriande nyhet i förhållande till de ständigt återkommande "historiska" frågorna om hur du levt och misskött ditt tidigare liv i de gängse förekommande ASI och DOK utfrågningarna.

VI UTGÅR IFRÅN att Gerhard Larsson i sitt förslag till regeringen

i april 2011 lyfter fram RQS som ett klientbaserat komplement till andra kvalitetssäkringssystem, och därmed föreslår att det ingår i Socialstyrelsens bedömningsverktyg på vad som är god vård för människor med beroendeproblematik och vad som inte är det.

Kvalitetsansvariga för de i Rainbow* ingående organisationerna som bedriver dygnet runt rehabilitering. ■

Leif Andersson, Roo Gård
Nathaliy Anic, Krinolin
Katarina Birberg, Dianova
Annika Bäckman, Rainbow Stockholm
Alec Carlberg, Rainbow Sweden
Thomas Fröberg, Basta Väst
Bobbi Holmberg, Prima Gruppen
Åsa Sternrot, Basta Nykvarn

*Rainbow är klientrörelsens paraplyorganisation med nio medlemsorganisationer. Idag står Rainbows organisationer för omkring 10 procent av det totala utbudet av dygnet runt rehabilitering. Se www.rainbowsweden.se för mer information.

BRIZAD www.brizad.se
 BEHANDLINGS KONSULT AB

Kraftigt förstärkt familjehemsvård

- Konsultstöd med 24-timmars jour
- Egen psykiatriker
- Tillgång till psykolog, terapeut
- En familjehemsförälder hemma på heltid
- Undviker dubbelplaceringar
- Akutplaceringar
- Utredningar

Vi finns etablerade i stora delar av Sverige.

Kontakta oss så berättar vi mer!
 Christina Kråke
 070-837 19 01
christina.krake@brizad.se

Lena Maria Grandin
 070-837 21 78
lenamaria.grandin@brizad.se

Vill du hjälpa människor i sorg?

**Dödsfall? Skilsmässor? Separationer?
 ...eller andra förluster?**

CERTIFIERINGSKURS FÖR SORGBEARBETNING
 Kursen är utformad för att ge dig de verktyg du behöver för att möta och hjälpa människor i sorg.
Stockholm: 21-25 mars, 4-8 april alt. 9-13 maj
Göteborg: 31 januari-4 februari alt. 16-20 maj
Malmö: 7-11 februari alt. 23-27 maj

08-33 50 40
info@sorg.se
www.sorg.se

**SVENSKA INSTITUTET FÖR
 Sorgbearbetning**